

BARNENS#4

EN TIDNING FRÅN
PLAN SVERIGE
NUMMER 4 : 2014

FRAMTID

Barnkonventionen 25 år

Filippinerna
1 år efter tyfonen

Julgåvor som
gör skillnad!

Ebola

– en kamp mot klockan

FOTO: JANN LIPKA

Ebola lämnar djupa sår i Västafrika

Den 20 november var det 25 år sedan FN:s generalförsamling antog Barnkonventionen efter ett ihärdigt arbete från många aktörer, som betonade hur viktigt det var att definiera barns egna rättigheter. I dag har 193 länder förbundit sig att respektera barns rättigheter genom att skriva under konventionen. Det är en bra början – men långt ifrån tillräckligt för att alla barns rättigheter skall respekteras.

Varje dag och varje timme kränks barns rättigheter. De tvingas in i äktenskap fast de är minderåriga, de saknar bostad, får inte gå i skola och utsätts för övergrepp och våld. Därför har Plan uppmanat den svenska regeringen att prioritera barns rättigheter i svensk utvecklingspolitik och i det internationella utvecklingssamarbetet. Glädjande nog svarade de tre ministrarna – utrikes-, bistånds- och barnministern – att de har hörsammat vår vädjan och inte bara kommer att fokusera på barns rättigheter i det svenska deltagandet i utvecklingssamarbeten utan också verka för att Barnkonventionen blir svensk lag. Ett för oss mycket glädjande beslut och vi ser nu fram emot att det ska förverkligas.

Vad som däremot känns tungt denna höst är hur människor, och speciellt barnen, har drabbats i ebolautsatta områden i Västafrika. De drabbade länderna tillhör de fattigaste i världen och bristen på utbildad hälsopersonal var stor redan innan katastrofen. Flera sjuksköterskor och läkare har insjuknat som en följd av att de har vårdat ebolasjuka patienter. Det får förödande konsekvenser, inte

bara för de ebolasmittade patienterna utan för alla dem som är i behov av läkarvård.

Tusentals barn riskerar också att lämnas helt ensamma när deras föräldrar dött eftersom rädslan för att själv smittas innebär att ingen vågar ta hand om dem. Dessa barn får inte ens en tröstande kram då deras föräldrar lämnat dem då rädslan för att vidröra dem är allt för stor. Som mamma kan jag inte föreställa mig vilken sorg det måste innebära att vara döende och veta att ingen kommer att trösta och finnas till hands för mitt barn. Därför är det viktigt att vi når ut med korrekt information

”Som mamma kan jag inte föreställa mig vilken sorg det måste innebära att vara döende och veta att ingen kommer att trösta och finnas till hands för mitt barn.”

om hur smittan sprids och hur man kan skydda sig. Och därför är det viktigt att arbeta förebyggande och att tillsammans med andra organisationer och nätverk skydda och bistå dessa barn så långt som möjligt. Annars riskerar de att inte bara växa upp i fattigdom utan också som parias i ett samhälle som inte vill inkludera dem.

Situationen i de drabbade länderna är inte akut bara just nu. Konsekvenserna av epidemin kommer de drabbade länderna att få leva med länge – när sjukvården inte räcker till, när barn lämnas ensamma, när utländska investerare flyr landet, när skolor och myndigheter tvingas stänga. Därför får vi inte sluta att engagera oss så snart medierna rapporterar att epidemin har klingat av. Vårt stöd kommer behövas under lång tid framöver. TACK alla ni som bidrar till Plans arbete!

Anna Hägg-Sjöquist
Generalsekreterare på Plan

Plan är en internationell barnrättsorganisation som arbetar för och tillsammans med barn. För Plan är barn i världen en kraft som kan påverka sin egen utveckling.

Plan:

- stödjer utvecklingsarbete på gräsrotsnivå tillsammans med barnen och utifrån deras rättigheter och behov
- hävdar barns rättigheter
- ökar förståelsen mellan olika kulturer och människor
- arbetar utifrån FN:s barnkonvention

Plans arbete finansieras främst genom fadderskap. Som fadder stödjer du utvecklingen i barnets närmiljö. Dina pengar går alltså inte till något enskilt barn utan bidrar till att många får det bättre.

Plan är en religiöst och politiskt obunden organisation som ingår i ett internationellt nätverk av 70 länder. Det gör Plan till en av världens största biståndsorganisationer som arbetar med barn.

Vår verksamhet utvecklas ständigt. Aktuell information får du på vår hemsida: www.plansverige.org

Telefon: 08-58 77 55 00
Telefontid mån-tors:
09.00–12.00, 13.00–20.00
fre: 09.00–12.00, 13.00–15.00
Fax: 08-58 77 55 10

Fadderbidrag:
Pg: 90 07 01-4, Bg: 900-7014

Övriga bidrag:
Pg: 90 07 31-1, Bg: 900-7311

BARNENS FRAMTID ges ut av Plan Sverige Produktion & Försäljning AB, Textilgatan 43, Box 92150, 120 08 Stockholm, tel: 08-58 77 55 00, fax: 08-58 77 55 10, www.plansverige.org, info@plansverige.org

Ansvarig utgivare: Anna Hägg-Sjöquist, anna.hagg-sjoquist@plansverige.org
Projektledare: Sandra Lif

Produktion: Global Reporting
Projektledare: David Isaksson
Redaktör: Anette Emanuelsson
Layout: Lisa Jansson

Tryck: V-TAB, 2014

OMSLAGSBILDEN:
Liberia, 2014.
Foto: Neil Brandvold

INNEHÅLL #4

4» Ebola fortsätter att skörda liv
Tusentals barn har blivit föräldralösa.

10» Gåvor som gör skillnad
Ge bort en julklapp som förändrar liv.

12» Barnkonventionen 25 år
Nu kan den bli svensk lag.

14» Ett år sen tyfonen Haiyan
Möt tioårige Jednel som nu går i skolan igen.

19» Arbeta mot barnäktenskap
Pakistan: Många ungdomar gifter sig innan 18 år.

20» 60 000 till flickors utbildning
Framgångsrik insamling av högstadeelever.

21» Matvanor runt om i världen
Barn och unga berättar om sin favoritmat.

22» Flickdagen 2014
Plans kampanj för flickors rättigheter skapar engagemang.

23» Plans Ungdomsråd
Kampanjen #ifalljagvardu ger unga en röst.

Ebola – kunskap krävs för att stoppa spridningen

I Västafrika förs en kamp mot klockan för att stoppa spridningen av ebola. Nu pågår omfattande informationskampanjer för att begränsa epidemin och behovet av utbildad sjukvårdspersonal och nya vårdinrättningar är stort.

TEXT: ANETTE EMANUELSSON • FOTO: NEIL BRANDVOLD

Tusentals har dött och dödsiffran fortsätter att stiga i Västafrika. Varje dag förlorar människor familjemedlemmar, och barn blir föräldralösa eller drabbas själva av sjukdomen.

Sierra Leone, Liberia och Guinea hör till världens fattigaste länder med svaga hälso- och sanitetssystem. Detta, i kombination med den långsamma responsen både från omvärlden och från regeringarna i de drabbade länderna, har bidragit till det största ebolautbrottet hittills i världen.

– Spridningen går snabbt och människor i fält beskriver det som en kamp mot klockan, säger Lotte Claessens, som ingår i Plan Sveriges humanitära team.

Som vid alla kriser tillhör barnen dem som drabbas värst. Det som gör dem extra utsatta denna gång är det allvarliga stigma som förknip-

pas med ebolan. Sjukdomen har ruckat på många traditioner och föräldralösa och sjuka barn omhuldas inte längre av släktingar och lokalsamhällen, eftersom människor är rädda för att själva smittas eller bli utfrysta ur gemenskapen.

– Vi vill undvika att placera barn på institution eftersom det inte är det bästa stället för dem att växa upp, men det är svårt att hitta fosterfamiljer, säger Lotte Claessens.

För att undvika stigmatisering föredrar många föräldrar dessutom att ta hand om sina barn själva i stället för att söka vård, vilket inte bara ökar risken för att barnen ska dö utan också för att andra ska smittas.

Eftersom ebola saknar vaccin eller botemedel har informationskampanjer högsta prioritet för att få spridningen under kontroll. Enkla åtgärder som att tvätta händerna, undvika kontakt med smittade och

En kvinna i staden Macenta, Guinea uppmuntrar sin dotter att tvätta händerna. Det var här i det skogiga södra Guinea som det första fallet av ebola upptäcktes i mars.

Så jobbar Plan mot ebola

- Plan arbetar för att se till att barn är väl omhändertagna före, under och efter behandlingar inom sjukvården. Plan utbildar också vårdpersonal och andra i att ge psykosocialt stöd till barn.
- Plan stödjer lokala grupper i deras arbete med att identifiera utsatta barn för att se till att föräldralösa barn tas om hand.
- Plan arbetar med informations spridning genom bland annat radiomeddelanden, affischer och flygblad.
- Plan levererar medicinsk utrustning till vårdcentraler. Vi stödjer också regeringen med logistik.
- Plan förser skolor med bland annat mobila stationer för handtvätt, tvål, rengöringsborstar, vattenmuggar och klor.

Handen på hjärtat

Hur hälsar man på varandra när kroppskontakt kan vara livsfarligt? I de eboladrabade länderna har ett handslag varit den vanliga hälsningen men nu har en ny sorts hälsning vuxit fram. I stället för att ta i hand för man handen till hjärtat och klappar två gånger. På det viset minimeras risken för smitta samtidigt som man visar solidaritet med ebolans offer.

genomföra begravningar på ett säkert sätt kan göra stor skillnad.

Plan har arbetat i de drabbade områdena i flera decennier och har tack vare sina stora lokala nätverk fått det övergripande ansvaret för att samordna arbetet med att mobilisera lokalsamhällena. Bästa resultat får man när informationen ges ansikte mot ansikte och därför pågår nu ett resurskrävande arbete där volontärer går från dörr till dörr och informerar om ebola. Information sprids också via radio, affischer, broschyrer, sms och tv-reklam.

Samtidigt behöver de sjuka vård. Plan samarbetar med regeringarna i de drabbade länderna samt Världshälsoorganisationen för att bygga nya vårdinrättningar.

Det krävs också stöd till de samhällen som har drabbats. Det handlar dels om att hantera den matbrist som har uppstått i ebolautbrottets spår, i takt med att matpriserna har stigit och många familjeförsörjare har insjuknat. Och dels om att hitta fosterfamiljer till föräldralösa barn och ge dem psykosocialt stöd.

– Den psykologiska delen bör inte underskattas. Barnen behöver stöd för att hantera känslan av förlust och sorg efter att ha förlora familjemedlemmar och vänner, särskilt när det sker i så stor skala, för

att undvika psykisk ohälsa på längre sikt, säger Lotte Claessens.

Inledningsvis underskattades allvaret i situationen. Redan i våras efterlyste Plan och många andra organisationer åtgärder från lokala myndigheter och FN, men först i augusti definierades utbrottet som ett internationellt nödläge. Nu är den största utmaningen att hitta finansiering och tillräckligt med utbildad personal, som till exempel läkare och sjuksköterskor. Det krävs också fler vårdinrättningar.

– Det finns brist på sjukvårdspersonal, brist på finansiering, begränsad logistisk kapacitet och inledningsvis bristande ledarskap från både regeringar och Världshälsoorganisationen. Det som startade som en hälsokris har förvandlats till en humanitär kris. På längre sikt kan det här bli en större kris som också påverkar sociala och ekonomiska förhållanden, säger Lotte Claessens.

Plan arbetar också i grannländerna Benin och Togo med förebyggande arbete och informationskampanjer.

Läs mer om hur ebola drabbar barn och hur man förebygger smittspridning med information >

Föräldralösa flickor kastas in i moderskap

När tusentals människor dör av ebola i Västafrika, tvingas tonårsflickor att axla föräldrarollen och ta hand om sina yngre syskon.

TEXT: JANE LABOUS • ÖVERSÄTTNING: ANETTE EMANUELSSON • FOTO: NEIL BRANDVOLD

Efter att hennes föräldrar dog av ebola har sextonåriga Siah i Liberia tagit över föräldrarollen och uppfostrar nu sin lillebror John och mellansystern Rebecca.

Siah, 16, och hennes femåriga lillebror John har gråtit varje natt sedan deras mor dog av ebola.

– Jag kan inte föreställa mig hur jag ska kunna ta hand om barnen utan hjälp. Vi har släktingar i Sierra Leone, men jag vet inte hur man hittar dem, säger Siah samtidigt som hon kramar sin lillebror.

Siah är en av tusentals föräldralösa tonårsflickor i Sierra Leone, Guinea och Liberia som har axlat rollen som mor till sina yngre syskon. Hon tar nu ansvar för John och systern Rebecca, som är åtta år. Och hon är bara en av ett stort antal unga flickor som nu går i sina mödrars fotspår som ensamma vårdnadshavare.

– De ringde mig och berättade att min mamma var sjuk. Jag var väldigt rädd. Jag visste inte vad som skulle hända med henne. Jag visste inte vad som skulle hända med mig. Tyvärr klarade hon sig inte. Hon dog. Vi gråter varje dag och natt på grund av mamma, säger Siah.

Sextonåriga Miatta lagar mat åt och tar hand om både sina tre yngre syskon och sin egen ettåriga bebis eftersom hennes föräldrar har dött i ebola.

– När dagen gryr lagar jag ris, och jag och mina syskon äter tillsammans, förklarar hon.

– När min mamma var sjuk kom de och hämtade henne. De öppnade bara bilen och lade in henne. Jag var rädd och trodde att de var andar på grund av kläderna de hade på sig.

Ebola har krävt tusentals liv i Guinea, Liberia och Sierra Leone, bland dem många ensamstående mödrar som har efterlämnat unga familjer. Barnen kämpar nu för att klara sig efter att ha förlorat sina vårdnadshavare.

Efter moderns död är Miatta och hennes 12-åriga syster Jenneh tvungna att uppfostra lillasystern Hawa, som bara är sex månader gammal, liksom femåringen Musa.

Miatta säger att hälsoministeriet gav dem trettio koppar ris när modern dog, men efter det har de inte fått någon mer mat från staten.

De skyddar sig genom att tvätta händerna regelbundet, men att få ihop pengar för att köpa klorin och andra sanitära förnödenheter är en utmaning. Miatta säger att hon saknar sina föräldrar varje dag.

– Jag vill bli president i framtiden, tillägger hon. När jag blir president kommer jag att se till att saker som ris och medicin blir tillgängliga.

Eftersom många skolor håller stängt och lektionerna har ställts in riskerar denna

generation flickor att gå miste om sin utbildning, på samma sätt som deras mödrar blev utan utbildning under inbördeskrigen i Sierra Leone och Liberia.

– När deras mödrar dör måste barnen lämna skolan, om de överhuvudtaget gick i skolan tidigare, förklarar Koala Oumarou, landschef för Plan Liberia.

– Dessa flickor går nu miste om sin utbildning, och blir mödrar per automatik. De blir tonårsmödrar trots att de var på väg mot en bättre framtid.

Västafrikansk tradition dikterar oftast att föräldralösa barn tas in av släktingar eller andra människor i samhället. Men rädslan och oron är stor i de samhällen som har drabbats av ebola och därför är andra familjer ovilliga att ta emot barnen, av rädsla för att själva drabbas av viruset.

– De här barnen är verkligen stigmatiserade av ebola, och många familjer vill inte hjälpa dem eftersom de är rädda för att drabbas av sjukdomen eller stigmatiseras, förklarar Oumarou.

– Vissa fosterfamiljer har till och med övergivit föräldralösa barn efter att ha fått det inkluderade livsmedelstödet och lämnat barnen att klara sig på egen hand.

Plan arbetar nu i Liberia, Sierra Leone och Guinea med skydd av barn, social mobilisering och psykosocialt stöd. Plan använder också radiosändningar, affischer, informationsblad och tv-inslag för att nå ut till samhällen.

– Ebola förändrar den afrikanska kulturen och dess underliggande värden, där föräldralösa barn inte längre omhuldas av släktingar och där det råder brist på stöd från andra människor. Det är en stor utmaning för lokala och internationella organisationer att fylla det här gapet och se till att dessa barn skyddas och att deras rättigheter återställs, säger Oumarou.

– Vi måste se till att det finns mat, kläder och tak över huvudet för de barn som har drabbats, och vi måste se till att de tonårsflickor som tvingas kliva fram och fungera som mammor till sina bröder och systrar får hjälp att överleva och så småningom återvända till skolan.

Samtidigt kämpar Västafrikas tonårsmödrar på, mitt i den eskalerande krisen.

– Jag känner mig väldigt rädd just nu, säger Siah. Jag vill inte att ebola ska drabba någon annan i min familj. Jag orkar inte förlora något av barnen till ebola.

Ebolaradio sprider hopp

Radio är det dominerande mediet i många delar av Västafrika, och har visat sig vara en ovärderlig kanal för att kommunicera om ebola. Med radions hjälp kan man nå avlägsna samhällen och människor som inte kan läsa och skriva med information om hur sjukdomen sprids och hur de kan undvika att smittas.

TEXT: JANE LABOUS • ÖVERSÄTTNING: ANETTE EMANUELSSON
FOTO: NEIL BRANDVOLD

Först trodde inte 52-åriga Mary att ebola fanns på riktigt. Det var först när hon hörde en patient berätta om viruset på den lokala radiostationen Kintoma som hon insåg att alla de rykten som var i omlopp kanske inte stämde. Ebola var inte en komplott iscensatt av regeringen för att skrämna befolkningen, och viruset kunde döda.

– Nu tror jag att ebola finns på riktigt och att det dödar människor varje dag, säger Mary, som försörjer sig som bonde i Lofa i det eboladrabade norra Liberia.

– Jag tvivlade först, eftersom allt det som vårdpersonalen sa till oss om att inte äta kött från vilda djur eller röra vid sjuka människor är sådant som vi är vana vid att göra. Men när jag hörde en kvinna berätta om hur hon blev sjuk och fick tillbringa flera veckor på sjukhuset och senare skrevs ut ändrades min åsikt.

Den lokala radiostationen har sänt information om ebola alltsedan utbrottet i maj. Liksom många andra närradiostationer runt om i landet sprider Radio Kintoma kunskap om hur man förebygger ebola och hur sjukdomen smittar.

Sändningarna har bidragit till att skingra rykten om att ebola inte finns, liksom andra myter som under de senaste månaderna har tårt på liberianerna. Som till exempel ryktet om att ”främmande män” förgiftade vattenkällor, eller att ebola var ett knep för att få folk till kannibalistiska ritualer.

– Radiostationerna berättar om ebola. Vi ska inte skaka hand med dem som bär på viruset eller röra vid kroppsvätskor från dem. De uppberor att vi inte ska röra vid döda människor, tvätta händerna ofta och undvika att

äta kött från vilda djur, säger Armadu, 35 år. Via radion har människor lärt sig att inte begrava sina döda, att vänta tills hälso- och sjukvårdspersonal kommer och tar hand om sjuka människor och, framför allt, att sluta ta varandra i hand eller praktisera liknande sociala ritualer.

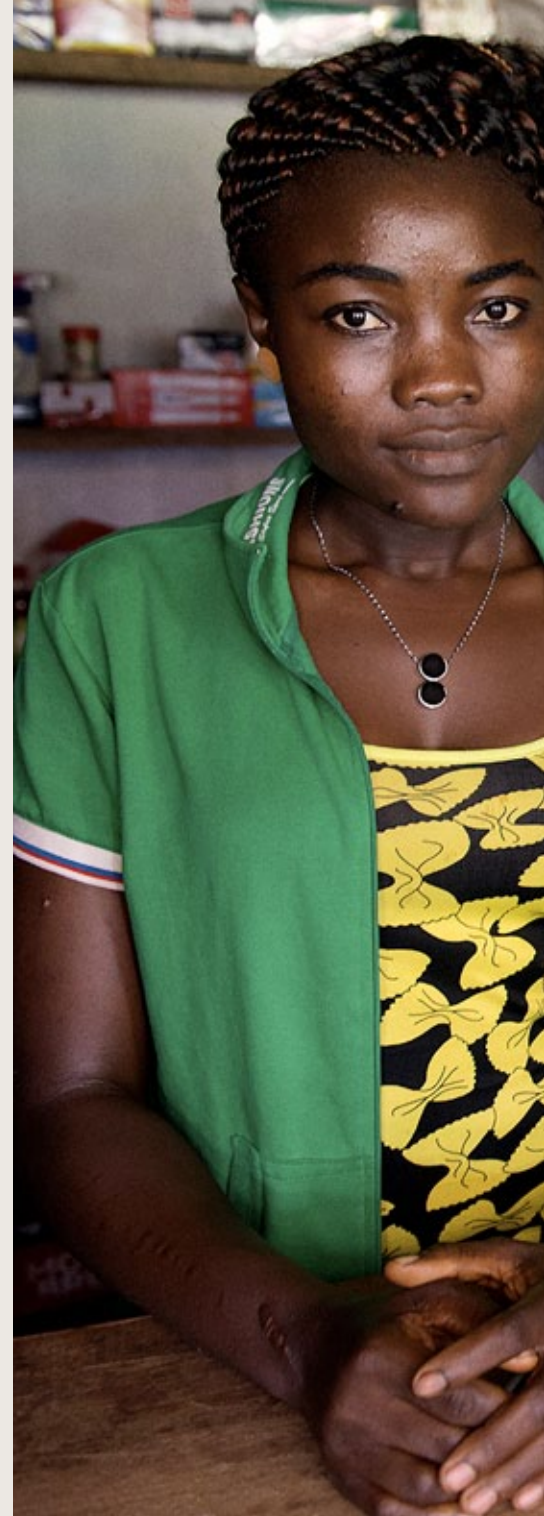
Sedan ebolautbrottet började har Plan stöttat radiosändningarna för att se till att hälsoinformationen når ut till befolkningen.

– Vi har varit tvungna att meddela befolkningen att de måste sluta med alla sociala ritualer, som en av flera skyddsåtgärder, och radion har haft en viktig roll i detta. För många människor på landsbygden är radion den enda kontakten med omvärlden – den når platser som andra medier inte når. Genom att producera enkla, informativa sändningar har vi snabbt kunnat få ut mycket viktig information, förklarar Plan Liberias landchef Koala Oumarou.

Även i Gueckedou i Guinea har den lokala radiostationen varit det viktigaste mediet för att förmedla budskap om ebola. Från sin placering högt uppe på en kulle sänder stationen till långt in på natten och håller isolerade samhällen uppdaterade om de senaste ebolanyheterna.

Gbaka Sandouno, chef för Plans kontor i Gueckedou där spridningen av viruset började, säger att Radio Sandia är lokalbefolkningens enda källa till lokala nyheter och information.

– De nationella radio- och tv-sändningarna bevakar inte denna del av landet särskilt regelbundet, förklarar han. Därför lyssnar många människor på den lokala stationen,

särskilt eftersom de har insett att den sänder ebolarelaterad information.

– Det är det enda sätt på vilket vi kan skicka snabb information till befolkningen, vare sig det handlar om ett offentligt tillkännagivande, privata meddelanden eller hälsoinformation.

En grupp patienter som har tillfrisknat från ebola har nu bildat ett sändningsteam på radiostationen, för att berätta om sina erfarenheter och sprida information om det nationella akutnumret för ebola, 115.

Det behövs fler radioapparater för kvinnor

Fler kvinnor och barn behöver tillgång till radioapparater. 38-årige Mayango från Lofa säger att i många hem är det bara män som äger en radio.

– Män är ofta de som lyssnar och de delar med sig av information till familjen, men inte alltid.

Även ungdomar som äger en mobiltelefon lyssnar på radio. De som är utestängda är kvinnor och barn, särskilt på landsbygden.

Arnue, 58 år, håller med:

– Unga människor är de som oftast lyssnar på radio i Liberia. Situationen på landsbygden är annorlunda, eftersom de flesta lyssnarna där är vuxna män.

Mary, Prince och deras fyraårige son lyssnar på Radio Kintoma för att få information om ebola. De bor i provinsen Lofa, ett av de värsta drabbade områdena i Liberia.

– De tillfrisknade patienterna spelar en viktig roll för att övertyga dem som inte tror att ebola existerar. Naturligtvis övertygar de även den majoritet av befolkningen som vet att ebola saknar botemedel om att de kan återhämta sig. Tack vare dem är det nu många ebolasjuka som träder fram och är villiga att låta sig behandlas, och vi ser att många patienter har tillfrisknat.

Plan förser radiostationen med hälsoinformation som kan översättas till några av Guineas 40 lokala språk.

På andra sidan gränsen i Sierra Leone, där

ebola också ödelägger det vardagliga livet, var radion den enda distraktionen under det tre dagar långa utgångsförbudet då hela familjer stängdes in tillsammans.

– Du kan inte föreställa dig hur svårt det är att sitta eller ligga på ett och samma ställe utan att lämna ditt hus, gata eller samhälle, säger Kamanda, en student från Port Loko.

– Min familj på 27 personer satt hemma lyssnade på radio, åt – även om vi inte hade så mycket mat – bad, spelade kort och ibland tittade vi på film.

Augustine Allieu, landchef för Plan i Sierra Leone, tillägger:

– Under utgångsförbudet var radio av stor betydelse för människor som ville få uppdaterad information. Det är fortfarande en av de viktigaste kanalerna för att kommunicera om ebolaviruset, och det är en mycket viktig del av vår nuvarande respons.

Stöd Plans arbete i de eboladrabbade länderna med en julgåva! >

Årets viktigaste julklapp - välj bland Plans gåvor

TEXT OCH FOTO: PLAN

En julklapp från Plan är ingen vanlig julklapp. Den kommer inte inslagen i ett paket med röd rosett och du kommer aldrig att hålla den i dina händer. I stället går den här gåvan till någon annan i världen som verkligen behöver den. En julklapp som förändrar liv. Läs mer och beställ din gåva på plansverige.org/shop. Du får ett fint gåvobevis att lägga under granen.

Stöd kampen mot ebola!

De eboladrabade länderna i Västafrika är bland de fattigaste i världen med mycket bräckliga hälsovårdssystem och behovet av internationellt stöd är därför stort. För att hindra spridningen av viruset krävs både förebyggande åtgärder och tillgång till sjukvård. Dessutom behöver barn och deras familjer i de drabbade områdena hjälp med allt från mat till psykosocialt stöd.

Bekämpa ebola

Barn drabbas hårt av ebolaepidemin i Västafrika. Skolorna är stängda och antalet övergivna barn ökar. Plan finns på plats i de drabbade länderna. Ditt bidrag går till Plans arbete med att förhindra spridningen av det dödliga viruset.

150 kr

300 kr

Medicinsk utrustning

Ditt bidrag går till medicinsk utrustning till vårdcentraler såsom handskar, tvål, hinkar, vätskeersättning samt läkemedel mot symtomen och antibiotika för att behandla sekundära bakterieinfektioner.

God Jul
syrran!

God Jul
brorsan!

350 kr

En gris

En gris kan förändra livet för en fattig familj. Förutom att det är en källa till protein och näring får familjen bättre ekonomi genom att sälja kulningar. Ett extra tillskott i hushållskassan gör det möjligt att betala för sjukvård och låta barnen gå i skolan i stället för att arbeta. Grisen bidrar också till jordbruket med gödsel som leder till större skördar.

200 kr

God Jul
pappa!

Mätta en skolklass

Undernäring bland barn är ett utbrett problem på många platser i världen. Det gör det svårt för barnen att fokusera i skolan och utvecklas. Den här gåvan ger skollunch till en klass under en hel månad.

Jag är Malala

Den pakistanska barnrättsaktivisten Malala Yousafzai sköts i huvudet av talibaner i oktober 2012, på väg från skolan. Attacken skedde bara två dagar innan den första internationella flickdagen skulle firas och blev starten på en global rörelse för flickors rätt till utbildning. Tack vare sin kamp blir nu den 17-åriga Malala Yousafzai den yngsta mottagaren av Nobels fredspris genom tiderna.

Tips! När du köper en julgåva till stöd för flickors utbildning får du boken "Jag är Malala" på köpet.

825 kr

Bok på
köpet!

Skolstipendium

Att satsa på flickors utbildning är ett av de mest effektiva sätten att bekämpa fattigdom på. För varje extra år en flicka stannar i skolan ökar hennes framtida inkomst med runt 20 procent. Samtidigt är det mer sannolikt att hennes egna barn får gå i skolan. Plans skolstipendium räcker till att betala skolmaterial, transport, skolmat, skoluniform och skolvigft.

490 kr

God Jul
mamma!

Bok på
köpet!

Lär två flickor att läsa

Alltför många flickor kan inte läsa. Det vill Plan ändra på! Arbetet med att sprida läskunnighet är inte bara ett effektivt sätt att bekämpa fattigdom, det ger också människor makten att ta kontroll över sina egna liv.

Du hittar fler julgåvor på
plansverige.org/shop

Det är min rättighet! Konventionen som gav barn en röst

Det har gått 25 år sedan Barnkonventionen antogs. Vad har hänt sedan dess – och blev resultatet så bra som man hoppats?

TEXT: DAVID ISAKSSON • ILLUSTRATION: SARA-MARA

En av de pådrivande bakom Barnkonventionen var Thomas Hammarberg som i början av 1980-talet var generalsekreterare för Amnesty International och därefter bland annat generalsekreterare för svenska Rädda Barnen och Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter.

– Det var en väldigt positiv atmosfär när konventionen undertecknades, och den blev snabbt den mest ratificerade av alla konventioner om mänskliga rättigheter, till stor del tack vare det arbete som många organisationer bedrev för att göra den känd, säger Thomas Hammarberg.

Att ratificera en konvention innebär att förbinda sig att genomföra den. Det fanns därför bland dåtidens fattiga länder en oro för att de av ekonomiska skäl inte skulle kunna uppfylla konventionen. Detta löstes genom en artikel som angav att varje stat ska göra sitt yttersta med hjälp av tillgängliga resurser, för att uppfylla konventionen.

– Det betydde också att man inte kan ställa samma krav på ett fattigt land som på Sverige när det gällde till exempel utbildning eller hälsa, fortsätter Thomas Hammarberg.

I dagsläget är det bara tre länder i världen som inte har ratificerat, däribland USA som alltid aktivt motsatt sig konventionen.

– För konservativa grupper i USA handlar det om vad de ser som en huvudprincip, nämligen att barn under 18 år är föräldrarnas ansvar och att de därför inte ska ha några särskilda rättigheter, konstaterar Thomas Hammarberg.

När han ser tillbaka på de 25 år som gått är Thomas Hammarberg positivt överraskad över allt det som hänt sedan konventionen antogs.

– Från början var vi oroliga över att den inte skulle tas på allvar, men

så har det inte blivit. Samspelet mellan många positiva krafter har gett ett större genomslag än vad jag då trodde skulle vara möjligt.

Den nya svenska regeringen har nu beslutat att göra Barnkonventionen till lag, något som Thomas Hammarberg ser som ett viktigt steg:

– Inom det svenska rättsväsendet har man inte förstått vad ratificeringen innebär. Med en lag kan barn enklare föra sin egen talan, de kan hävda asylskäl oberoende av sina föräldrar och mycket annat. Så lagen är viktig!

Har då Barnkonventionen någon praktisk betydelse för utvecklingen i de länder där Plan arbetar? Ja, menar Pia Stavås Meier som är programchef på Plan Sverige, inte minst eftersom den slår fast att barn har rätt att få delta och få sin röst hörd i alla beslut som påverkar dem.

– Barn är kloka och har egna förslag på lösningar som ofta är bättre än de som vuxna kommer med. Det kan till exempel gälla när en lokal utvecklingsplan eller en budget ska antas för ett område eller hur man bäst ska förbereda sig inför möjliga naturkatastrofer. Det här gäller också Plans eget arbete. Vi gör helt enkelt själva ett bättre jobb när vi lyssnar på barnen.

2011 antog FN det tredje tilläggsprotokollet till Barnkonvention om en internationell klagomekanism för barn. Tilläggsprotokollet gör det möjligt för barn att föra fram klagomål till FN:s barnrättskommitté i Genève mot enskilda stater som inte följer konventionen.

– Protokollet stärker barnens position i samhället och gör det möjligt att med kraft driva barns rättigheter internationellt, vilket i sig innebär att barn får en starkare röst både lokalt och nationellt, menar Pia Stavås Meier.

BARNKONVENTIONENS VÄG

1924

Nationernas förbund fastlägger fem grundprinciper för barnens skydd och välfärd. Genève-deklarationen om barnets rättigheter.

1948

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

1959

FN antar Deklarationen om barnets rättigheter.

1978

Polen tar initiativ till en konvention om barnets rättigheter.

1979

Det internationella barnåret – arbete med en barnkonvention startar på allvar.

1989

20 november. FN:s Generalförsamling antar konventionen.

Det finns fyra artiklar i Barnkonventionen som kallas för grundprinciperna eftersom de ska vara en grund för alla andra artiklar. Tillsammans hjälper de oss förstå alla 54 artiklarna i Barnkonventionen bättre.

Så här fungerar FN:s uppföljningsarbete av hur länderna följer Barnkonventionen

Var fjärde år rapporterar världens regeringar hur väl de uppnått målen i Barnkonventionen till FN:s barnrättskommitté. Samtidigt skriver barnorganisationer i landet en egen "skuggrapport" om hur de tycker att den egna regeringen har skött sig och om den har nått upp till målen.

– Rapporteringen gör att regeringarna anstränger sig bättre, eftersom de vet att de blir granskade. Regeringen får också stå till svars för hur väl de uppfyllt det de lovade i den föregående rapporten, säger Pia Stavås Meier på Plan.

I januari 2015 ska Sveriges regering svara på frågor från FN om sitt barnrättsarbete. En sak som Sverige har fått kritik för från både FN och de svenska organisationerna är att barnrättsperspektivet ofta inte finns med i biståndet.

– Nu måste den svenska regeringen visa att de menar allvar med de många uttalanden som gjorts om barns rättigheter genom åren, fortsätter Pia Stavås Meier.

1990

Sverige ratificerade som ett av de första länderna Barnkonventionen.

1993

Sverige får en barnombudsman.

1999

ILOs konvention om förbud mot och omedelbara åtgärder för att avskaffa de värsta formerna av barnarbete (nr 182) antas.

2000

FN antar två tilläggsprotokoll till Barnkonventionen, det första om barn i väpnade konflikter, det andra om handel med barn, barnprostitution och barnpornografi.

2011

FN antar det tredje tilläggsprotokollet till Barnkonventionen. Sverige har dock ännu inte ratificerat detta.

2014

Svenska regeringen aviserar att de vill göra Barnkonventionen till lag i Sverige.

Jednel överlevde

När Jednel var tio år gammal drabbades hans by av tyfonen Haiyans härjningar. I dag, ett år efter katastrofen, går han i skolan igen och drömmer om att i framtiden bli forskare med tyfoner som specialområde.

TEXT: SOFIA KLEMMING NORDENSKIÖLD
FOTO: PIETER TEN HOOPEN

ETT ÅR EFTER TYFONEN HAIYAN

På morgonen fredagen den 8 november 2013 drog tyfonen Haiyan in över Filippinerna. Haiyan hade en vindhastighet på 230 kilometer i timmen och tros vara den kraftigaste storm som någonsin drabbat Filippinerna. Mer än 6 200 personer förlorade sina liv och över 14 miljoner människor påverkades på olika sätt. Fem miljoner av dem var barn.

Plan har arbetat i de drabbade områdena i mer än 50 år. Omedelbart efter tyfonen arbetade Plans akutteam dygnet runt för att hjälpa barn och deras familjer. Under veckorna efter Haiyan samlade Plan in resurser runt om i världen, som skickades vidare till Filippinerna för att bidra till återuppbyggnadsarbetet. Insamlingen genererade närmare 370 miljoner kronor.

Så här har Plan arbetat i Filippinerna efter tyfonen **Skydd av barn**

Plan har arbetat med att erbjuda säkra barnvänliga platser för 21 000 barn, där de kan leka, lära och få känslomässigt stöd från vuxna.

Hälsa och sjukvård

Fler än 32 800 människor har tagit emot medicinsk vård genom mobila vårdkliniker.

Mat och näring

1,5 miljoner människor har nåtts av Plans akuta distribuering av mat.

Vatten, sanitet och hygien

225 000 människor har fått tillgång till rent dricksvatten genom kit som Plan delat ut.

Utbildning

Plan har möjliggjort att 44 000 barn har kunnat återvända till skolan genom att förse dem med skolmaterial.

Tak över huvudet

Plan har bidragit med temporära hem eller stöd för att återuppbygga hus till 195 000 människor som har fått sina hus förstörda av tyfonen.

Försörjning

61 000 människor har erbjudits arbete genom Cash-for-Work-program där de exempelvis hjälpt till att röja upp efter tyfonen.

Bygga bättre och tåligare för framtiden

6 000 invånare samt representanter från lokala myndigheter deltar i Plans projekt för att lära människor bygga på ett sätt så att byggnader och infrastruktur bättre klarar av katastrofer.

Läs berättelsen om Jednel på följande uppslag. >

LEYTE, NOVEMBER 2013

Vi träffade Jednel och hans familj för första gången tre veckor efter katastrofen. Vi körde söderut från Tacloban längs kustvägen på ön Leyte och stannade bilen för att se oss omkring i ett område som såg ut att ha blivit särskilt illa åtgånget av den sex meter höga stormvåg som svepte in över land efter Haiyan. En enorm läskfabrik var helt demolerad, hus låg i ruiner, bilvrak låg utspridda och träd hade fallit som plockepinn. Luften var tjock av rök från brinnande sopor.

Vi hade kommit till Tanauan, ett kustsamhälle 20 kilometer söder om Tacloban. Vi klättrade över högar av bråte för att prata med folk som försökte röja med sina bara händer.

Jednells mor, Marynel, berättade hur desperat hon var för att hitta rent vatten och mat till sina två pojkar. De var glada över att ha överlevt, men samtidigt traumatiserade av katastrofen. Jednel och hans vänner letade efter metallskrot som de kunde sälja bland bråten.

Jednel talade bra engelska och berättade om den dag då tyfonen kom:

– När vi hörde varningssignalen sa min mamma: ”Förbered dig på det värsta, det är en tyfon på väg. Snälla, var modig nu.”

– Vi sprang upp på taket till vår grannes hus. Vi var så fruktansvärt rädda och frös i regnet och vinden. Min lillebrors läppar blev svarta av kylan och vi trodde att han skulle dö. Men han överlevde. Efteråt låg det massor av döda människor på gatan. Det var så sorgligt. Alla grät. En av mina vänner dog.

Jednel bor med sin mamma, styvfar och lillebror i sin gammelmormors hus. Några andra släktingar bor också där, efter att ha fått sina hus förstörda av tyfonen. Jednel och hans bästa kompis och granne, elvaårige Sheremae,

visade oss återstoden av det som en gång var deras skola. Bara att gå dit var en utmaning eftersom vägen var blockerad av bråte. Jednel och Sheremae klättrade över taggtråden och visade oss den bästa vägen.

Santo Nino Elementary School hade lagts i ruiner av de sex meter höga stormvågor som följde på tyfonen. Skolan användes som evakueringslokal och många dog när vattnet svepte en kilometer inåt land. Knappt något återstod av byggnaden.

– Det här var rektorns kontor, säger Jednel när vi går igenom högar av skräp, krossat glas och möbler. Jag saknar skolan. Skolan är som en familj.

Barn deltar i en katolsk procession för att hedra Jungfru Maria. Att upprätthålla traditioner i katastrofsituationer är viktigt för att återfå en känsla av vardag och normalitet.

LEYTE, MAJ 2014

Sex månader efter tyfonen har rasmassorna till största del röjts undan av människorna som bor i samhället. Den humanitära situationen är under kontroll, men miljontals människor saknar fortfarande försörjning och bostad. Butikerna har öppnat. Gatorna är fulla av bilar, cykeltaxi och människor som säljer frukt, grillat kött och godis. Det är sommar och mycket varmt och barnen är på sommarlov. Vi hittar Jednel i vardagsrummet i hans gammelmormors hus, där han tittar på tv tillsammans med sin lillebror, Jenshaw. Båda ser friska och avslappnade ut. Den brännande solen gör det outhärdligt att vara utomhus mitt på dagen.

– Jag mår bättre nu och tänker inte så mycket på tyfonen längre. Men

varje gång det regnar blir jag rädd. Vi har evakuerats tre gånger sedan Haiyan på grund av stormvarningar. Då springer vi till min lärares takterrass. Det är väldigt läskigt, säger Jednel.

– Jag blev glad när skolan öppnade igen i januari. Vi har lektioner i ett tält, men det gör inget. Vad vi behöver mest just nu är pengar för att kunna bygga vårt nya hus och medicin till min gammelmormor som är sjuk.

Jednels kompis Sheremae gör honom sällskap i soffan. De skrattar åt den tecknade filmen som visas på tv.

– Vi får fortfarande inte leka överallt utomhus eftersom det fortfarande finns farliga grejer på marken som kan skada oss. På lovet leker jag för det mesta med mina vänner och tittar på tv.

Jobe och Jeoffrey Stoyle förlorade sina två söner och Jeofferys farföräldrar i tyfonen Haiyan. De besöker familjegraven, som ligger mitt i en rondell, flera gånger i veckan. Jobe är glad över att vara gravid igen. Livet måste gå vidare.

”När jag blir stor vill jag bli forskare. Någon som upptäcker vad en tyfon är och vad som händer med jorden. Jag vill gå i skolan så att jag kan fullfölja mina planer och skydda min familj från fattigdom och sjukdom i framtiden. Och jag vill ha en stor och lycklig familj, det är allt.”

En familjs öde. Vi vet inte vad som har hänt med dem.

Barnen i Santo Nino har lektioner i tält sedan januari.

LEYTE, SEPTEMBER 2014

Tyfonssäsongen har börjat igen. Regnet öser ner när vi går med Jednel till skolan. Han har vuxit sen sist och verkar mycket mer självsäker nu, jämfört med när vi träffades för första gången för snart ett år sedan. Längs vägen hälsar Jednel på sina kompisar. Nu har allt skräp röjts undan från vägen och den tropiska växtligheten har gjort landskapet grönt och frodigt igen. Rosa blommor klättrar på gamla husruiner.

Utanför skolan leker barnen innan det ringer in till lektion. Arbetet med att bygga om skolan har precis börjat men för tillfället har Jednel och hans vänner sina lektioner i en tillfällig skolbyggnad med träväggar och en presenning som tak. De yngre barnen undervisas i tält. Under regn- och tyfonssäsongen läcker det in vatten och vinden sliter i tältduken.

– Många barn blir fortfarande väldigt rädda när det stormar och börjar gråta. Minnena från Haiyan kommer tillbaka, säger Marlon C Tangpuz, skolans rektor.

Regnet fortsätter att forsa ner. Grusvägarna fylls av strömmande vatten. Hemma i huset säger Jednells mamma att hon tycker att vädret har blivit mycket mer extremt nu jämfört med när hon var barn.

– Tyfonerna är mycket kraftigare och sommarens hetta är ännu värre. Det skrämmer mig. Jag berättar för mina barn att det är vi

människor som ligger bakom klimatförändringarna. Det är vi som är orsaken till tyfonen Haiyan, säger Marynel.

Efter skolan går vi med barnen till stranden i närheten. Det har slutat regna och eftermiddagsljuset färgar sanden gyllengul. Stilla havet är lugnt. Barnen börjar leka ”Tumbalata”, en lek där två lag tävlar om att kasta prick med flipflop-tofflor på en läskburk i sanden.

– Det här är min favoritplats, säger Jednel. Det finns en frihetskänsla här, där min familj kan leva och vara glada och stolta.

Efter matchen springer barnen ut i havet. I kustsamhället har havet alltid spelat en viktig roll. Förutom den viktiga fisken har havet också varit en självklar lekplats för barnen. Men tyfonen ändrade allt. När stormvägarna slog mot båtarna och döda kroppar flöt i land, avstannade både fisket och vattenlekarna. Nu, tio månader senare, får barnen leka i vattnet igen. Jednel, Sheremae och deras vänner kastar sig i det ljumma havet med kläderna på.

Senare, när vi befinner oss i det tält som fortfarande fungerar som Jednells sovrum, berättar han om sina planer för framtiden.

– När jag blir stor vill jag bli forskare. Någon som upptäcker vad en tyfon är och vad som händer med jorden. Jag vill gå i skolan så att jag kan fullfölja mina planer och skydda min familj från fattigdom och sjukdom i framtiden. Och jag vill ha en stor och lycklig familj, det är allt.

”Barnäktenskap är en grym handling”

Enligt pakistansk lag måste flickor ha fyllt 16 år och pojkar 18 för att få gifta sig. Men trots lagen gifter sig många ungdomar tidigare än så, och innan de fyller 18 har uppskattningsvis 40 procent av alla flickor redan gift sig. Därför driver Plan sedan förra året ett projekt mot barnäktenskap i Punjab i Pakistan, med stöd från Postkodlotteriet och från flickafaddrar.

Arbetet sker på flera olika nivåer. Målet är bland annat att få till stånd en förbättrad lagstiftning, där minimiåldern blir 18 år för både pojkar och flickor, och att straffet för att bryta mot lagen ska bli mer kännbart och efterföljas. Hittills har ett trettiotal parlamentariker, både på lokal och på nationell nivå, involverats i arbetet.

Men för att få en långsiktig förändring måste även allmänhetens attityd förändras. Projektet har bidragit till att medier har ökat uppmärksamheten kring barnäktenskap och fyra av fem invånare i Punjab har dessutom fått information om barnäktenskap genom projektets aktiviteter. En av dem är Hasina Bibi, en kvinna från byn Yaro Wala, som berättar att hon efter att ha deltagit i ett informationsmöte har fått ny kunskap om kvinnors rättigheter.

– Barnäktenskap är en grym handling. Vi har inte varit medvetna om kvinnors rättigheter och vi har aldrig fått delta i beslutsfattandet. Men nu börjar vi inse att också vi har rättigheter, säger hon.

Projektet pågår fram till 2016.

Faridah, 17 år, gifte sig när hon var 15.

FOTO: PLAN

FRÅGA 116.

PLAN HAR VARIT MED ATT INSTIFTA INTERNATIONELLA FLICKDAGEN. VILKET DATUM UPPMÄRKSAMMAS DEN?

1: 8 MARS

X: 20 NOV

2: 11 OKT

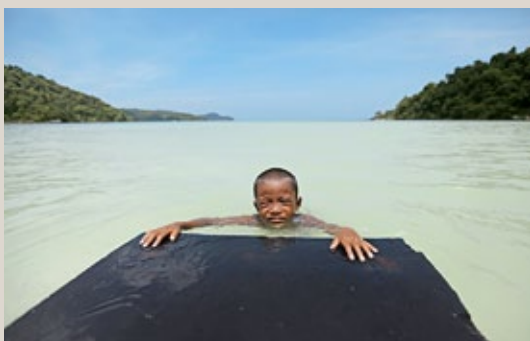
Gå hela tipspromenaden på www.postkodlotteriet.se/tipspromenad så får du veta mer om Sverige och om hur överskottet från PostkodLotteriet gör nytta. Till exempel genom Plans arbete.

Fadderresor 2015

Brasilien
19 februari–7 mars

Laos/Thailand
14–29 mars
Minoritetsfadder

Zimbabwe
April

Indonesien
Maj

Vi reserverar oss för förändringar i resplanen. Minimum 20 deltagare krävs för att en resa ska bli av.

Mer information på: www.plansverige.org/res-med-plan.
Nyfiken? Besök Plans grupperesor på Facebook.
För frågor och anmälan kontakta Givarservice via e-post: fadder@plansverige.org eller telefon 08-58 77 55 00.

Johanna Silver, Johanna Jönsson, Plans programchef Pia Stavås Meier, Ebba Håkansson, Wilma Kvist, Emelie Feuerstein, Julia Thorstensson, Ebba Ottosson, Plans projektledare Jessica Zimmerman, Matilda Rydén och Linnéa Svensson.

Samlade in 60 000 kronor för flickors rättigheter

60 000 kronor. Så mycket pengar har en grupp högstadiееlever från Hässleholm samlat in till Plan. Pengarna ska gå till arbetet för flickors rättigheter.

TEXT OCH FOTO: PLAN

Diskotek, kaffeförsäljning, bokmässa, tillverkning av tygkassar, dagsverken och lotterier. Högstadiееleverna på Västerskolan i Hässleholm har under de senaste tre åren testat de flesta metoder för att samla in pengar och arbetet har varit framgångsrikt. I mitten av november besökte de nio elever, som har varit drivande i arbetet, Plans kontor i Stockholm för att överlämna en check på 60 000 kronor.

– Vi ville hjälpa andra och det krävs inte så mycket för att samla in pengar. Det har varit roligt och vi har längtat efter att komma till skolan och jobba, säger Matilda Rydén. Hon har varit med i projektet sedan hon började sjuan för två år sedan.

– Det har varit ganska enkelt eftersom det är många som har velat hjälpa till. Det har varit kul att planera allt och fixa. Folk i Hässleholm vet om vilka vi är, en tidning har skrivit om oss och det har hjälpt, säger Wilma Kvist.

Initiativtagare var läraren Ann Ekeberg som ville introducera ett projekt som skulle ge eleverna insikt i människors livsbetingelser runt om i världen och målet med insamlingen har skiftat under arbetets gång. Högtflygande planer på att adoptera en by i Pakistan övergick i tankar om ett projekt i östra Litauen. Men efter att ha undersökt olika alternativ beslutade eleverna till slut att donera pengarna till Plans arbete för flickors rättigheter.

– Vi kallar oss för "We love education" så vi ville att pengarna skulle gå till utbildning, som tjejer överallt har rätt till, säger Emelie Feuerstein.

En del av arbetet har skett inom ramen för skolans arbete med entreprenöriellt lärande, men eleverna har även ägnat både kvällar och helger åt projektet.

Vilken är din favoriträtt?

Vilken är din eller dina barns favoriträtt? Kanske köttbullar, tacos eller pizza? De flesta barn har någon särskild mat som de allra helst äter, men det kan vara helt andra maträtter än de vi i Sverige är vana vid. Vi har frågat barn i fyra av de länder där Plan arbetar om deras favoritmat och hur den lagas.

TEXT OCH FOTO: YLVA KULLANDER OCH ELISABETH GUSTAFSSON

GREYSSI, 15 ÅR, PERU

– Min favoritmat är marsvin med potatis.

JAMINA, 13 ÅR, PERU

– Jag tycker allra mest om kyckling med chili.

RICARDO ANTONIO, 16 ÅR, MOCAMBIQUE

– Min favoritmat är kidneybönor och matapa (en typisk maträtt från Mocambique, gjord på kassavablad). Min syster och systerdotter lagar maten men jag brukar hjälpa till ibland.

LIZETTA ALBERTA, 18 ÅR, MOCAMBIQUE

– Jag tycker mycket om att laga mat och det godaste jag vet är kyckling med kassavablad och pumpablad. Jag tycker också om att laga kött och bönor.

ESTER, 13 ÅR, TANZANIA

– Jag tycker mycket om ugali (en tjock vit majsgröt) med en gryta som är gjord på torkad fisk, lök och vitlök. Ibland lagar jag den själv. Hela familjen äter alltid middag tillsammans hemma. Eftersom jag tycker om att laga mat vill jag bli kock när jag blir stor.

YOHANA, 8 ÅR, TANZANIA

– Min favoriträtt heter makande, det är majs som kokas länge till en majsröra som blandas med bönor. Jag brukar hjälpa till att hämta ved till elden som min syster lagar maten över. Alla i familjen äter tillsammans varje kväll.

THANG, 10 ÅR, VIETNAM

– Jag tycker om att äta fisksoppa. Jag brukar fiska själv och om jag får napp så tar jag med mig fisken till mormor så lagar vi den och äter den tillsammans. Jag kan koka fläsk och grönsaker och laga ris i riskokaren.

HÁ, 10 ÅR, VIETNAM

– Jag tycker mest om stekt fläsk med ris men det äter vi bara vid speciella tillfällen. Vanligtvis äter vi grönsaker med ris, stekta jordnötter och tofu. Jag kan laga grönsaks-soppa själv och jag brukar hjälpa till att städa hemma.

Så firades internationella flickdagen 2014

Genom att uppmärksamma internationella flickdagen för tredje gången har Plan-kontor runt om i världen sett till att flickors rättigheter står högst upp på den globala dagordningen. Dagen har uppmärksammats genom allt från rapportläpp, utställningar och seminarier om flickors rättigheter till rosafärgade monument och konserter till förmån för flickor.

Engagera dig #förhenne

I Sverige hade Plan stora framgångar med kampanjen #förhenne som uppmärksammade alla de 39 000 flickor i världen som gifts bort varje dag. Kampanjen fick stor spridning i sociala medier och budskapet nådde över två miljoner människor. För att förstärka budskapet syntes Plan i flera hundra annonser på centralstationer och i köpcentrum, och beskrev arbetet för flickors rättigheter i tidningar, radio och tv.

Stoppa bryllupet!

En av de mest uppmärksammade aktiviteterna var Plan Norges blogg stoppbryllupet.blogg.no som var en kampanj mot barnäktenskap. De skapade en fiktiv blogg där man fick följa 12-åriga Thea, som skulle gifta sig med en 37-årig man. På bröllopsbloggen kunde man läsa Theas tankar om att sluta skolan och flytta hemifrån för att leva med en äldre man. Genom att skildra problemet i en norsk kontext hoppades Plan Norge att frågan skulle väcka starka reaktioner och skapa opinion i frågan om barnäktenskap.

Kampanjen har fått enorm uppmärksamhet världen över och nått 100 miljoner människor. Den har skapat engagemang i länder som Ryssland, Australien och Sydkorea och har även blivit uppmärksam i en rad internationella medier.

Förhoppningen är att dessa reaktioner ska öka kunskapen om problemet och att barnäktenskap ska bli en prioriterad fråga bland världens ledare.

Plan samlar in 2,3 miljoner handuppräknningar

De senaste två åren har Plan via sina 70 kontor runt om i världen uppmanat människor att räcka upp sina händer till stöd för flickors utbildning. Resultatet – 2,3 miljoner uppräknade händer – överstiger alla förväntningar. På internationella flickdagen lämnade Plan Internationals VD Nigel Chapman över de uppräknade händer till Unescos generaldirektör Irina Bokova.

Byggnader färgades rosa

Julianne Hough, Plans senaste flickambassadör, färgade Empire State Building i New York rosa för flickors rättigheter. I Sverige lystes Globen och en husfasad vid Stureplan i Stockholm upp, i likhet med en lång rad andra byggnader runt om i världen.

Vägen till makt

Plans årliga rapport om flickors situation i världen "The State of the World's Girls" lanserades vid ett event i New York. I år har den under rubriken "Pathways to Power" och handlar om samhällets maktstrukturer och vilken inverkan de har på flickor och unga kvinnor.

Plan, Hungerprojektet och Crossing Borders tillsammans för flickors rättigheter

På flickdagen lanserades dessutom Flickaplattformen, ett samarbete mellan Plan Sverige, Hungerprojektet och Crossing Borders som ska uppmärksamma och stärka flickors position i samhället. Plattformen är ett forum där olika aktörer som jobbar med flickors rättigheter kan utbyta erfarenheter och skapa nya samarbetsformer, för att tillsammans skapa bestående förändringar lokalt och globalt.

Lyssna på ungas åsikter

TEXT: ELMA HUSKIC

”Inflytande”– **möjlighet** att påverka en viss utveckling. Ett ord jag får höra varje dag, i skolan framför allt. Min gymnasieskola i Malmö satsar stenhårt på ”elevinflytande” eftersom enkäter visar att studenterna på gymnasiet känner att de inte har tillräckligt med inflytande i skolan. Det är väldigt tråkigt att ungdomar känner att de inte har en chans att påverka valen i skolan, som de går i frivilligt.

Jag vill fråga ”Hur många av er har känt att ni inte blir lyssnade på?” men inser att jag inte kan höra svaret från er som läser denna krönika. Men jag antar att ni alla vid en eller annan tidpunkt har känt er bortglömda. Tänk på hur ni kände er då, och tänk sedan att alla barn i hela världen känner så just nu. Några känner det mer, andra mindre, men det är precis som att vissa är korta andra långa. Ingen är likadan. Det är en av många anledningar till varför vi i ungdomsrådet startade kampanjen **#ifalljagvardu**, som förhoppningsvis leder till att ungdomars åsikter uppmärksammas av politiker, Barnombudsmannen och alla andra som har en möjlighet att påverka barn och ungas inflytande i samhället. För någon kan inte göra allt, men alla kan göra något.

#Ifalljagvardu är en kampanj som Plans Ungdomsråd driver som riktar sig till barn och ungdomar som vill påverka sitt samhälle, genom att visa att även unga människor har åsikter som är värda att lyssna på. Över tusen bilder har hittills skickats in inom ramen för kampanjen och många av dem pekar på grundläggande rättigheter som ingår i Barnkonventionen.

Man kan inte förvänta sig att alla barn som är i behov av glasögon, har familjer som har råd att köpa glasögon. Det är inte lite pengar. Om barnets syn påverkar undervisningen, kan barnet inte lära sig på samma sätt som de andra barnen.

Rättighet: Enligt Barnkonventionen ska barn med funktionsnedsättning ha samma möjligheter som alla andra barn.

Skolfrågan är väldigt stor just nu speciellt i ungdomarnas värld. Politiker måste inse allvaret med att många känner oro, prestationsångest och stress över att gå i skolan och göra prov. Med det nya betygssystemet får man inte ha en enda dålig dag. Många ungdomar anser att betygssystemet är orättvist. Precis som denna fråga berör skolan, berör den även att man ska lyssna på barnen. Det är ju faktiskt de som går i skolan och de som förbereds inför framtiden. Ingen ska må dåligt för det.

Rättigheter: Enligt Barnkonventionen har barn rätt att slippa må dåligt av stress och de har även rätt till en gratis och utvecklande grundskola.

Sexuella trakasserier och våldtäkter kan du råka ut för oavsett ålder. Men runt om i världen – och även i Sverige – begås övergrepp mot barn varje dag. Ingen ska behöva känna oro för att bli sexuellt utnyttjad. Det borde vara en självklarhet!

Rättigheter: Enligt Barnkonventionen får inget barn utnyttjas sexuellt utan ska skyddas mot alla former av övergrepp. De som utsatts för en kränkning ska få bästa möjliga hjälp.

Denna bild rör barns inflytande i samhället som sammanfattas i artikel 12–15. Ja, behövs det sägas mer?

Rättigheter: Enligt Barnkonventionen har barn rätt att säga vad de tycker, och vuxna måste lyssna. De har rätt att tänka och tro på vad de vill samt att bilda klubbar och vara med i föreningar.

Returadress:
Plan Sverige, Box 92150
120 08 Stockholm

2 0 5 0 6 9 4 4

Posttidning B

Res med Plan till Brasilien

19 februari–7 mars 2015

Besök våra projektområden i norra Brasilien i området kring São Luis. Här kommer du kunna se hur Plan arbetar i fält och inte minst få chansen att träffa ditt fadderbarn med familj och vänner.

Lär känna de vackra städerna Salvador och Ouro Preto med spännande historia, vackra stränder och levande kultur. Resan avslutas i världsstaden Rio de Janeiro där vi upplever Copacabana, Kristusstatyn och sockertoppen.

Sista inbetalningsdatum är 15 december för att bekräfta ditt deltagande.

Gå gärna in på vår hemsida om du vill läsa mer eller kontakta fadderavdelningen på 08-55 77 55 00

Läs om fler fadderresor på sidan 20.